

**A Károli Gáspár Református Egyetem Szabályzata
a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak folytatásához szükséges
esélyegyenlőséget biztosító feltételekről
(az SzMSz III.8. számú melléklete)**

A Károli Gáspár Református Egyetem Szenátusa a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. (továbbiakban Nftv.), valamint a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban a fogyatékossgal élő hallgatók esélyegyenlőségét biztosító feltételekről alábbi szabályzatot alkotja.

1.§ (1) Jelen szabályzat alkalmazásában fogyatékossgal élő hallgató az a hallgató, aki testi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, autista, pszichés fejlődési zavarai miatt a tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, mutizmus).

(2) Ha valamely szak a felvételi kérelem elbírálásához vizsgán való részvételt ír elő, fogyatékossgal élő jelentkező esetén a középiskolai tanulmányok során nyújtott mentesítést, a vizsgázás sajátos formáját biztosítani kell. Megilleti ez a jog azt is, akinek a középiskolai tanulmányai során nem biztosítottak ilyen lehetőségeket, de igazolja, hogy fogyatékossgal élő.

(3) A fogyatékossgal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz - így különösen írógép, számítógép - alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

(4) A fogyatékossgal élő hallgató egyéni kérelemre a tantervben, illetve a képzési és kimeneti követelményekben, ezek hiányában az Nftv.-ben meghatározott nyelvvizsga-követelmények alól részlegesen vagy teljesen felmenthető.

(5) Amennyiben a fogyatékossgal élő jelentkező az érettségi, illetve a felvételi eljárás során a vizsgán kedvezményben részesült, a sikeres felvételt és beiratkozást követően a hallgatói jogviszonyának időtartama alatt a kedvezményt részére a tanulmányok folytatása során is biztosítani kell.

(6) Az Egyetemen minden oktatónak, dolgozónak, hallgatónak feladata, hogy a fogyatékossgal élő hallgatókat lehetőségeik szerint segítsék az egyetemi életben való részvételben.

2. § (1) A fogyatékossgal élő hallgató számára – kérelmére – az Egyetem a tanterv előírásaitól részben vagy egészében eltérő követelményeket állapíthat meg, illetve – figyelemmel az Nftv. 49. §-ának (8) bekezdésére – azok teljesítésétől eltekinthet.

(2) Mozgáskorlátozott hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:

- a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
- b) az írásbeli vizsga szóbelivel, a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése,
- c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
- d) mentesítés a manuális készségeket igénylő feladatok alól azzal, hogy az elméleti ismeretek megkövetelhetők,

- e) az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök, berendezési tárgyak használatának lehetővé tétele,
- f) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (3) Hallássérült (siket, nagyothalló) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
- b) a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése, szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - jelnyelvi vagy orális tolmács biztosítása,
- c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
- d) az érthetőség és a megértés szempontjából az előadásokon és vizsgákon az elhangzottak egyidejű írásban való megjelenítése a hallgató részére,
- e) minden vizsgáztatás alkalmával segédeszközök, vizuális szemléltetés biztosítása,
- f) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő, jegyzetelő tolmács, jelnyelvi tolmács biztosítása.
- (4) Látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
- b) az írásbeli vizsgák helyett a szóbeli vizsga, illetve az írásbeli számonkérés esetén speciális technikai eszközök használata,
- c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
- d) mentesítés a manuális, vizuális készségeket igénylő feladatok alól, de az elméleti ismeretek megkövetelhetők,
- e) az előadások, gyakorlatok és vizsgák alkalmával a kérdések, tételek hanghordozó eszközön, digitálisan, pontírásban vagy nagyításban történő hozzáférhetősége,
- f) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (5) Beszédfogyatékos (diszfázia, diszlália, diszfónia, dadogás, hadarás, afázia, orrhangzós beszéd, dizartria, mutizmus, súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar, centrális pöszeség, megkésett beszédfejlődés) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga, és a számonkérések esetén speciális technikai eszközök használata,
- b) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
- c) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- d) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (6) Pszichés fejlődési zavarral küzdő hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a diszlexiás-diszgráfias-diszortográfias hallgatónál:
- aa) az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
- ab) írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
- ac) a vizsgán a szükséges segédeszközök (különösen számítógép, írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár) biztosítása,
- ad) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól;
- b) a diszkalkuliás hallgatónál:
- ba) mentesítés a számítási feladatok alól, de az elméleti ismeretek megkövetelhetők,

- bb) a vizsgák alkalmával mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a hallgató a tanulmányai során korábban is dolgozott (különösen táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök), továbbá hosszabb felkészülési idő biztosítása;
- c) a hiperaktív, figyelemzavarral küzdő hallgatónál:
 - ca) az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
 - cb) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
 - cc) vizsgáknál a hallgató várakozási idejének minimálisra csökkentése,
 - cd) az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök, berendezési tárgyak alkalmazása,
 - ce) a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása, vagy a vizsga helyiségének elhagyása nélküli szünetek, vagy mozgásos aktivitás engedélyezése, érzelmi megnyilvánulások tolerálása,
 - cf) külön vizsga a többi hallgatótól elkülönítetten,
 - cg) az egyéni sajátosságok függvényében a szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - a kérdések leírása vagy többszöri megismétlése, komplex kérdések részegységekre történő lebontása, segítség az elvárások és kérdések tisztázásához,
 - ch) az előadások, gyakorlatok és vizsgák alkalmával a kérdések, tételtek hanghordozó eszközön, digitálisan történő hozzáférhetősége,
 - ci) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása;
 - d) a magatartásszabályozási zavarral (szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésével) küzdő hallgatónak:
 - da) az írásbeli vizsga szóbelivel, a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése,
 - db) a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása vagy szünetek engedélyezése, az egyéni késztetések, érzelmi megnyilvánulások tolerálása,
 - dc) külön vizsga a többi hallgatótól elkülönítetten,
 - dd) a szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - a kérdések leírása, az elvárások és kérdések tisztázása, a feltett kérdések, utasítások megfogalmazásának egyszerűsítése, pontosítása,
 - de) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
 - df) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.

(7) Az autizmussal élő hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:

- a) a számonkérés körülményeinek a hallgató speciális szükségleteihez alakítása, az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
- b) számonkérés során segítségadás az elvárások és kérdések tisztázásához, szóbeli vizsgánál a feltett kérdések, utasítások írásban való megjelenítése, megfogalmazásuk egyszerűsítése,
- c) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
- d) mind a kurzusok, mind a számonkérés során speciális eszközök (elsősorban hangrögzítő eszköz, számítógép, értelmező szótár, egyéb támogató, infokommunikációs technológiák) alkalmazása,
- e) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
- f) a fejlődési zavarából következő nehézségek miatt egyes gyakorlati követelmények alóli mentesítés, vagy ezek teljesítésének megfelelő, nem gyakorlati feladatokkal való helyettesítése,
- g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.

(7) A hosszabb felkészülési időt a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított időtartamhoz képest legalább 30%-kal hosszabb időtartamban kell megállapítani.

3.§ (1) A fogyatékossgal élő hallgató fogyatékossgának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát szakvéleménnyel igazolja.

(2) Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye már a középfokú tanulmányok ideje alatt is fennállt, és erre tekintettel a tanulmányai, illetve az érettségi vizsga során kedvezményben részesült, a fogyatékossga, sajátos nevelési igény a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálati intézmények, illetve azok megyei vagy országos szakértői bizottságként eljáró tagintézményei (valamint jogelődjeik közül a tanulási képességvizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok, és az országos szakértői és rehabilitációs bizottságok) által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.

(3) Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye a középfokú tanulmányok ideje alatt nem állt fenn, illetve fogyatékossgára, sajátos nevelési igényre tekintettel a tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben nem részesült, a fogyatékossga a rehabilitációs szakértői szerv, illetve annak jogelődei által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.

(4) A (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a hallgató a beiratkozással egyidejűleg, de legkésőbb az előnyben részesítési kérelem benyújtásával egyidejűleg nyújtja be azoknak a közoktatási intézmény által kiállított dokumentumoknak az intézmény által hitelesített másolatát, melyek igazolják, hogy fogyatékossga a középfokú tanulmányai során fennállt és emiatt kedvezményben részesült.

4. § (1) Az intézményben a fogyatékossgal élő hallgatók segítésére a karok által 1-1 fő delegált személyből, valamint két, az Egyetemi Hallgatói és Doktorandusz Önkormányzat által megválasztott hallgatói tagból álló hat tagú bizottság működik.

(2) A bizottság tagjai közül 1 fő intézményi irányító koordinátorként tevékenykedik, aki egyben a bizottság elnöke.

(3) A delegált személyeket a rektor bízza meg. A karok által delegált személyek megbízása legfeljebb 3 évre, a hallgatói képviselők megbízása egy évre szól.

(4) A bizottság tevékenysége körében:

- a) segítséget nyújt a fogyatékossgal élő hallgatók részére mind a tanulmányaikkal, mind az egyetemi szabadidős, sport stb. egyéb tevékenységekben való részvétellel kapcsolatban
- b) egyetemi, kari szintű stratégiák megfogalmazásával segíti azon feltételrendszer fokozatos kialakítását, amely hozzájárul a fogyatékossgal élő hallgatóknak az egyetemi életben az egyenlő esélyekkel való részvételéhez (tárgyi eszközök, személyi feltételek, akadálymentes környezet megteremtése stb.)
- c) elbírálja a fogyatékossgal élő hallgatók által benyújtott felmentési kérelmeket
- e) a Tanulmányi Bizottság számára véleményezi a fogyatékossga igazolását abban az esetben, amikor a hallgató fogyatékossgára hivatkozva kérelmezi támogatási idejének megnövelését
- f) együttműködik az intézményben hallgatói jogviszonnal rendelkező fogyatékossgal élő hallgatókkal, kikéri és meghallgatja véleményüket, javaslataikat.

5.§ A bizottság szükség szerint ülésezik. A bizottság ülésein a fogyatékossgal élő hallgatók tanácskozási joggal részt vehetnek. Az ülést az intézményi koordinátor, mint a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság elnöke email útján történő szavazást is elrendelhet. A Bizottság döntését egyszerű többséggel hozza meg. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

6. § (1) Az intézményi koordinátor feladatai különösen

- a) a fogyatékossgal élő hallgatók által benyújtott előnyben részesítési kérelmek elbírálását végző bizottság munkájában való részvétel, a kérelmek nyilvántartása
- b) a fogyatékossgal élő hallgatókkal, azok személyes segítőivel, valamint az egyetem hallgatóival való kapcsolattartás,
- c) a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányai, vizsgái során alkalmazható segítségnyújtási lehetőségek biztosítása, illetve szorgalmi időszakban a fogyatékossgal élő hallgatók által igényelt konzultációs lehetőségek megszervezése,

d) a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak segítségét szolgáló normatív támogatás felhasználására, a segítségnyújtáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzésére történő javaslatétel.

(2) A fogyatékossgal élő hallgatók az oktatói munka hallgatói véleményezéséről szóló szabályzatban foglaltak szerint évente véleményezik a bizottság, illetve a koordinátor munkáját és annak eredményeit.

7. § (1) Az előnyben részesítésre irányuló kérelmet a kar vezetőjéhez címezve a Tanulmányi Osztályon kell leadni. A kérelemhez – amennyiben a beiratkozáskor nem nyújtotta be – mellékelni kell a fogyatékossgal típusát és mértékét igazoló szakvéleményt.

(2) A kérelmeket a kar vezetője megküldi az intézményi koordinátornak. A Bizottság a döntéshozatal előtt beszerzi az egyetemi jogász, valamint a szakfelelős véleményét.

(3) A bizottság az érdemi határozatot a kérelem benyújtásától számított 30 napon belül hozza meg. Amennyiben a kérelmet június hó 15. napja és augusztus hó 31. napja között nyújtja be a hallgató, úgy a Bizottság szeptember hó 30. napjáig hozza meg a határozatot. A Bizottság döntéséről szóló, indoklással ellátott határozatot meg kell küldeni a kérelmezőnek, a kar vezetőjének és a Tanulmányi Osztálynak.

(4) A fogyatékossgal élő hallgató a bizottság határozata ellen jogorvoslattal élhet a hallgatói jogorvoslati eljárás rendjéről szóló szabályzat szerint.

(5) A fogyatékossgal élő hallgatók részére biztosított kedvezmények betartásáért a kar vezetője felelős.

8. § Jelen szabályzat 2017. április 3. napján lép hatályba.

Budapest, 2017. márc. 29.

Prof. Dr. Balla Péter
rektor